

การศึกษาและการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับ เมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบ ชุมชนเป็นฐาน

ญาณินี ไพทยวัฒน์¹ ศุภณัฐ พานา²

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ^{1,2}

E-mail: yaninieph@gmail.com¹ supanut@sg.swu.ac.th²

Received 19 Nov 2021

Revised 25 Dec 2021

Accepted 25 Jan 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเพื่อสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการใช้การเรียนรู้แบบชุมชน การดำเนินวิจัยการใช้ทฤษฎีชุมชนเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยคือ นักเรียนที่ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 70 คน โดยผู้วิจัยจะมีเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนต้องศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาศัยอยู่ในพื้นที่ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี เพื่อให้เกิดความผูกพันกับเมืองศรีราชา การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเมืองศรีราชา และการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก เก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองคือ การประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชา ผลของการวิจัยพบว่า ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชานั้น นักเรียนยังขาดความรู้ในข้อมูลสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น แต่สามารถที่จะระบุสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอเมืองศรีราชา และมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของเมืองศรีราชา อย่างไรก็ตาม นักเรียนมีความผูกพันกับเมืองศรีราชาในระดับปานกลาง ในเรื่องการพัฒนาให้เมืองศรีราชามีความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนยังขาดการเชื่อมโยงกับชุมชนจึงจำเป็นต้องฟื้นฟูองค์ความรู้ของท้องถิ่นเพื่อสืบสานความเป็นเมืองศรีราชา

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน, เมืองศรีราชา

Study and Analysis of Guidelines for Promoting and Being Awareness about the City of Sri Racha in Chonburi Province

By Community-Based Learning

Yaninie Phaithayawat¹ Supanut Pana²

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University¹²

E-mail: yaninieph@gmail.com², supanut@g.swu.ac.th²

Abstract

This research aims to study about the history of Sri Racha in Chonburi Province and to analyze for promoting and being awareness about the city of Sri Racha by using the community-based learning. The target group of this research is seventy high school students who have lived in Sri Racha district for five years in order to be attached to Sri Racha. The research methods are semi-structured interview about the particular feature of Sri Racha and rating-scale questionnaire about being awareness of Sri Racha. The questionnaire is divided into two parts: 1) to collect basic information of informants and 2) to evaluate self-awareness of Sri Racha. The result of this research finds that those students lack the knowledge of local history, tradition and natural resources, but they know the tourist attractions in Sri Racha and have pride to live in Sri Racha. However, they are rarely attached to Sri Racha. This problem shows that the students are not attached to the community. Therefore, it is necessary to restore local knowledge of being awareness of Sri Racha.

Keywords: Community-based learning, Sri Racha

บทนำ

การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมในชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่า อีกทั้งได้รู้จักในคุณค่าของชุมชนที่พัฒนามาจากคนในชุมชน การนำไปสู่ความภาคภูมิใจ การเรียนรู้ในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ใกล้ตัวเพื่อจะได้ฝึกฝนความรับผิดชอบต่อสังคม บทสะท้อนจากการได้รู้จักความเป็นตัวตนของชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาในทุกมิติ (Wasee, 1993) ก่อนหน้าที่จะมีการนำการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐานให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนในทุกระดับ การศึกษาไทยได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าการศึกษาทำให้คน

แปลกแยกจากสังคมของตนเอง กลับไปนำเอาวิถีคิดแบบตะวันตกมาใช้เป็นรูปแบบการศึกษาไทย ซึ่งส่งผลให้เด็กไทยขาดองค์ความรู้ในท้องถิ่น (Na Talang, 1989)

แนวความคิดจากนักการศึกษาไทยซึ่งมีบทบาทสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาไทยเมื่อเมื่อ พ.ศ. 2542 โดยชี้ประเด็นให้เห็นถึงคุณค่าในการจัดการศึกษาที่สร้างคนไทยดังปรากฏในความสนับสนุนของนิคม มูลิกะคามะ บรรณาธิการยกร่าง การวัฒนธรรมศึกษา กระบวนการบริการ และการจัดการวัฒนธรรม เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อจัดทำแผนการศาสนาและวัฒนธรรม ฉบับที่ 1 กระทรวงศึกษาธิการ 2538 อีกทั้งได้ผลักดันให้กรมศิลปากรจัดทำสารานุกรมไทยของจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย 76 จังหวัด ทั้งนี้ให้พื้นที่เป็นฝ่ายดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของท้องถิ่นพร้อมจัดพิมพ์เป็นสารานุกรมจังหวัดเนื่องในวโรกาสพิธีกาญจนาภิเษก พ.ศ. 2539 การวางพื้นฐานให้การจัดการศึกษาเพื่อการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้นำมาใช้เป็นหลักการในการปฏิรูปการศึกษาใน พ.ศ. 2542 การกำหนดให้สถานศึกษามีบทบาทในการร่วมจัดหลักสูตรสถานศึกษาและหลักการจัดการเรียนการสอน ซึ่งให้ใช้ชุมชนเป็นฐานในปี พ.ศ. 2551 การให้ความเคารพในความเป็นชุมชน การเห็นคุณค่าความมีค่าของชุมชน การนำความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน การนำองค์ความรู้ของท้องถิ่น ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับวิทยาการสมัยใหม่โดยที่ความรู้ของท้องถิ่นมิได้ถูกแปลกแยกและสูญหายไป หากแต่ได้นำจุดเด่นของท้องถิ่นเป็นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็นวิพากษ์การจัดการศึกษาเพื่อตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นได้ผลักดันให้เป็นรูปธรรมโดยกลุ่มนักศึกษา นักวิชาการ การสนับสนุนจากบุคคลดังที่กล่าวในข้างต้น การจัดการศึกษาเพื่อสืบสานรากเหง้าความเป็นไทยได้ส่งผลให้เกิดการศึกษาท้องถิ่น การต่อยอดงานศึกษาเบื้องต้นของสถานศึกษาที่เคยรวบรวมข้อมูลด้านคติชนวิทยา ดังปรากฏในสารานุกรมภาคใต้ของสุวิงค์ พงศ์ไพบูลย์ (Wongpaiboon, 1991) ซึ่งดำเนินการใน พ.ศ. 2534 และในช่วงพ.ศ. 2535 เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษากับการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาที่ให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นในข้อเสนอของ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (Nartsupha, 1997) ได้วิเคราะห์การศึกษาเศรษฐกิจการเมืองท้องถิ่นไทย โดยกำหนดจุดเน้นความสำคัญของความเป็นท้องถิ่นไว้ 3 ประการ

ประเด็นแรก การศึกษาเรื่องความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นเป็นการศึกษาความรู้จากพงศาวดาร ราชวงศ์และสารานุกรมไทยที่รองรับโดยรัฐ ความเป็นไทยที่กำหนดโดยชนชั้นปกครอง ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ได้รับความรู้จากเอกสารรายงานการตรวจราชการหัวเมืองและท้องถิ่น

ประเด็นที่สอง ท้องถิ่นหรือหมู่บ้านเป็นหน่วยผลิตที่มีความสำคัญในการเลี้ยงตนเอง คนกลุ่มนี้เป็นรากที่สำคัญ หากแต่การบริหารราชการบ้านเมืองได้แยกความเป็นเมืองกับบ้าน ตามฐานะของการปกครองในระบบการเกณฑ์แรงงาน จึงส่งผลให้รัฐมีความห่างเหินจากชาวบ้าน ซึ่งเป็นที่มาของความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านความสำนึกของชาวบ้าน

ประเด็นที่สาม เรื่องราวของท้องถิ่นถูกบดบังโดยรัฐ รัฐมีหน้าที่กำหนดวิถีชีวิตของชาวบ้าน โดยการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางและจัดส่งผู้คนไปทำการปกครองพื้นที่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ผู้ปกครองขาดความเข้าใจชาวบ้านจึงเกิดการปราศจากการใช้ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ อีกทั้งขาดการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ภายในของชุมชนในหมู่บ้าน การบริหารของรัฐจึงมิได้เข้าถึงรากฐานเศรษฐกิจของหมู่บ้านในแต่ละท้องถิ่น

จากประเด็นดังกล่าวนี้ เป็นจุดอ่อนที่นักวิชาการในหลายสาขาวิชาการมองเห็นตรงกันว่า การศึกษาประวัติศาสตร์จะต้องทำการเชื่อมโยงมิติของคนในสังคม การขับเคลื่อนของผู้คน อำนาจภายในท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์มิได้ศึกษาในลักษณะของเส้นตรง (Linear History) ข้อเสนอแนะดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อีกทั้งได้วิพากษ์วิจารณ์การพัฒนาท้องถิ่นในยุคการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 – 2540 ได้ละเลยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มาหลอมรวมกับการพัฒนาประเทศ

ในการศึกษาภูมิหลังของเมืองที่มีการพัฒนาให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่ปรากฏในพื้นที่ภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า “เมืองศรีราชา” ปัจจุบันคืออำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในอดีตพื้นที่แห่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการธุรกิจป่าไม้ในภาคตะวันออกในสมัยรัชกาลที่ 5 จากนั้นได้พัฒนาต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีบุคคลสำคัญของราชการผู้จุดประกายการพัฒนาพื้นที่ศรีราชาให้เป็นพื้นที่การอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดชุมชนซึ่งเข้ามาเป็นแรงงานอุตสาหกรรมป่าไม้ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในยุคนั้นเข้ามาใช้ การพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำ การนำรถไฟเข้ามาใช้ในการชักลากไม้ เป็นต้น ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมป่าไม้ บริษัทศรีมหาราชาซึ่งได้เติบโตจนสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2527 จากงานศึกษาของ ภารดี มหาขันธ์ (Mahakhan, 2010) เรื่องบริษัทศรีมหาราชา จำกัด นอกจากนี้ในหนังสือ 100 ปี ศรีราชา ได้รวบรวมข้อมูลความเจริญด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ศรีราชายุคการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม การสาธารณสุขที่ได้นำบุคคลจากชนชั้นสูงในราชสำนักให้เกิดค่านิยม “การเปลี่ยนอากาศ” โดยเข้ามาพักผ่อนหรือพักฟื้นร่างกายในพื้นที่ศรีราชาพร้อมการกำเนิดโรงพยาบาลแห่งแรกในภาคตะวันออก โรงพยาบาลสมเด็จ ญ ศรีราชา

จุดเด่นของเมืองศรีราชาในยุคปัจจุบันกับการอนุรักษ์และการให้ความเคารพกับบุคคลที่ก่อกำเนิดเมืองศรีราชาดังเช่นการสร้างรูปเคารพเป็นอนุสาวรีย์ ในสถานที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอศรีราชา การตั้งชื่อถนนที่แสดงความเคารพในบุคคลดังกล่าว การให้เกียรติกับบุคคลสำคัญของท้องถิ่นโดยคนของท้องถิ่นในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการ และให้คนรุ่นหลังสืบสานสืบทอดความเป็นท้องถิ่น ซึ่งในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงในมิติอื่น ๆ ที่ปรากฏในพื้นที่เมืองศรีราชา การปรากฏตัวของชุมชนชาวญี่ปุ่น

การเกิดศูนย์การค้าที่ทันสมัย การเปิดตัวของธุรกิจในรูปแบบของการขายสินค้าแบบญี่ปุ่น การจัดสถานศึกษาการสอน นอกจากนี้ในภูมิภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ด้านภาษาญี่ปุ่น พัฒนาอุตสาหกรรมและการพัฒนา

ด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมเกษตร อีกทั้งการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกเป็นเขตพิเศษด้านการอุตสาหกรรม และเป็นสถานีรถไฟความเร็วสูง ดังนั้นความเปลี่ยนแปลงด้านพื้นที่ทั้งกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศรีราชาในอนาคต จึงปรากฏคำถามว่า

1. คนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาได้รู้จักถิ่นอาศัยของตนเองอย่างไร มีความภูมิใจกับอดีตของพื้นที่ซึ่งเป็นทุนวัฒนธรรมและสามารถนำเอาทุนทางวัฒนธรรมมาเชื่อมโยงกับความเป็นปัจจุบันเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม (Value added in Culture) และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Value added in Economics) ในพื้นที่แห่งนี้ได้อย่างไร

2. การเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนาพื้นที่ในเขตพิเศษ การพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก คนในชุมชนมีความคิดเห็นที่ส่งผลกระทบทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อม สภาพสังคม และวัฒนธรรมใหม่ที่จะปรากฏขึ้นในพื้นที่และในภูมิภาค คนในพื้นที่มีความคาดหวังกับอนาคตของท้องถิ่นอย่างไร

จากประเด็นทั้ง 2 ประเด็น จึงเป็นที่มาของการศึกษาในรูปแบบของการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของความรู้และการเรียบเรียงองค์ความรู้ในอดีต ปัจจุบันและอนาคตของพื้นที่ศรีราชาในเล่มเอกสารท้องถิ่นศึกษา ภายใต้เรื่องศรีราชาศึกษา พร้อมนี้ให้เยาวชนในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล (Critical Analysis Approaches) และการรักษาคุณค่าของเมืองศรีราชาในอดีตกับการเชื่อมโยงกับปัจจุบัน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติใหม่ของการท่องเที่ยวในพื้นที่ การสร้างอาชีพและการมีงานทำของคนในพื้นที่ในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เป็นทุนทางวัฒนธรรมในลักษณะการรักษาความเป็นท้องถิ่นกับการเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก (Local act global)

จากความสำคัญดังกล่าวนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษาและการวิเคราะห์ แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา ข้อมูลพื้นฐานของเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี และการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 70 คน โดยคณะผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

เน้นความเป็นวัง ปู่ย่าของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

(1) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี

(2) เป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี และอนุญาตให้คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาใช้ในการวิจัยเนื่องจากการตระหนักถึงคุณค่าในเมืองศรีราชา จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความผูกพันกับพื้นที่ ดังนั้นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มาเป็นเวลานานพอสมควรย่อมเกิดความผูกพัน อนึ่งหากศึกษาแล้วพบว่า บุคคลดังกล่าวยังไม่เห็นความสำคัญหรือตระหนักในคุณค่าของเมือง คณะผู้วิจัยจะได้นำข้อค้นพบดังกล่าวมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาในลำดับถัดไป

การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งสิ้น 2 ฉบับ ได้แก่

(1) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเมืองศรีราชา ข้อคำถามได้มาจากการสังเคราะห์วรรณกรรมของคณะผู้วิจัย และมีการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล กฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ โดยคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองคือ การประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชา ในประเด็นการรู้จักภูมิหลังของเมืองศรีราชาด้านภูมิลักษณะ รูปลักษณะ และอัตลักษณ์ พร้อมการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาเมืองศรีราชาในทศวรรษหน้า ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงทางเนื้อหาและวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 0.5 ขึ้นไป ตลอดจนความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล กฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ โดยคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) **ระยะก่อนดำเนินการ** ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ ประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับการตระหนักในคุณค่าอำเภอเมืองศรีราชา โดยกำหนดสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันและกำหนดบทบาทของคณะผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชี้แจงแนวทางการเขียนโครงการ การวางแผนการทำงาน เช่น การศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงาน เป็นต้น

(2) **ระยะดำเนินการ**

1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลที่ให้การสัมภาษณ์คือ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองศรีราชาตั้งแต่กำเนิด และทำงานในเมืองศรีราชาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานส่งเสริมการอนุรักษ์ชุมชนเมืองศรีราชาเป็นที่ประจักษ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

2) การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการตระหนักในคุณค่าของชุมชนเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุระหว่าง 15 -20 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี มาเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่กับบุคคลในครอบครัวที่มีพื้นเพอยู่ในพื้นที่นี้มาเป็นเวลานานพอสมควร โดยใช้แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของเมืองศรีราชา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี คณะผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตระหนักในคุณค่าของเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์เมืองศรีราชา

เมืองศรีราชา เริ่มจากเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสง-ชูโต) มาตั้งบริษัทศรีมหาธาตุ ที่เมืองศรีราชา เพื่อทำกิจการป่าไม้ การก่อตั้งบริษัทดังกล่าวสร้างความเจริญให้กับเมืองศรีราชาจากการเป็นชุมชนชาวประมงเล็กๆ กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น ต่อมาเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีขอตั้งเป็นอำเภอศรีราชา และทูลเชิญสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา มาประทับพักตากอากาศที่เมืองศรีราชา สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนาทรงตัดสินใจสร้างโรงพยาบาลเพื่อรักษาชาวบ้านที่อำเภอศรีราชา จนปัจจุบันกลายมาเป็นโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีจึงเป็นคนสำคัญของประวัติศาสตร์ชุมชนที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับเมืองศรีราชา จนทุกวันนี้ชื่อถนนในเมืองศรีราชาตั้งตามชื่อเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี อาทิ ถนนเจิมจอมพล ถนนสุรศักดิ์สงวน อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยพบว่า นักเรียนยังขาดความรู้ในข้อมูลสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ดังที่นักเรียนระบุว่า นักเรียนยังไม่สามารถบอกได้ว่าผู้ก่อตั้งเมืองศรีราชาคือใคร และกิจการสำคัญของอำเภอศรีราชาในสมัยรัชกาลที่ 7 – 8 คือกิจการป่าไม้ เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ตรง อีกทั้งนักเรียนยังรู้ว่าสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เป็นผู้ก่อตั้งโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ในระดับปานกลาง อยู่ในระดับเฉย ๆ

2. ประเพณีเมืองศรีราชา

ประเพณีที่สำคัญคือ ประเพณีกองข้าว ซึ่งวัตถุประสงค์ของประเพณีกองข้าวคือเพื่อรำลึกถึงบรรพบุรุษ ซึ่งจะจัดขึ้นพร้อมกับประเพณีสงกรานต์ ในปัจจุบันการจัดประเพณีกองข้าวยังมีอยู่ แต่ไม่ค่อยมีคนในท้องถิ่นสนใจมากนักเพราะเหมือนเอาข้าวมาวางกองแค่นั้น จุดประสงค์ดังกล่าวจึงค่อย ๆ เลือนหายไป อีกทั้งในวันที่ 1 กรกฎาคมของทุกปีจะมีพิธีกรรมบวงสรวงอนุสาวรีย์เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ครบรอบวันเสียชีวิตของท่านที่อนุสาวรีย์หน้าศาลากลางจังหวัด อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยพบว่า นักเรียนรู้จักประเพณีสำคัญของอำเภอศรีราชา และเข้าร่วมประเพณีกองข้าว มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับเฉย ๆ

3. ทรัพยากรธรรมชาติและเศรษฐกิจเมืองศรีราชา

ความอุดมสมบูรณ์ของศรีราชาคือ ที่ติดติดกับทะเล จึงทำให้มีปลาถิ่นอุดมสมบูรณ์ อาหารการกินของคนศรีราชาเกี่ยวข้องกับปลา เช่น แกงส้มหัวปลา เป็นแกงส้มชนิดเข้มข้น ใส่มะเขือเพราะก็ได้ ใส่ผักบุ้งก็ได้ ไม่ต้องใส่

ปลามากก็ได้ ใส่น้ำไม่ต้อง หน่อไม้สด ไข่ปลา แองสลับปลาเรียวเขียว ปลาโอ (ปลาพูน่า) ทำแห้ง ทอดทั้งชิ้น เพื่อจะอร่อยกับแองสลับได้ ปลาริวกิว ปลาทวาย (ปลาเห็ดโคน) แองป่าหรือทอดกรอบก็ได้ ทอดมันปลา นอกจากปลาทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ยังมีพืชไร่และผลไม้ที่ปลูกได้ดีที่เมืองศรีราชา เช่น อ้อย สับปะรด ขนุน มะพร้าว และลูกตาล อีกทั้งชุมชนที่ตั้งเมืองศรีราชาใกล้เคียงกับเมืองอื่น ๆ ในศรีราชา เช่น หนองมน แลคมบัง เป็นต้น ทำให้ติดต่อค้าขายได้สะดวก ส่วนทางด้านเศรษฐกิจเมืองศรีราชา ในอดีต กิจกรรมการทำป่าไม้ของเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีเป็นการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจให้แก่เมืองศรีราชา ต่อมาเมื่อรัฐบาลริเริ่มโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) สนับสนุนให้เกิดภาคอุตสาหกรรมเจริญขึ้นในเมืองศรีราชา เมืองศรีราชามีท่าเรือ มีโรงงาน ซึ่งแข่งขันกับจังหวัดระยอง อย่างไรก็ดีตาม คณะผู้วิจัยพบว่า พบว่า นักเรียนรู้จักทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอศรีราชาพอสมควร และนักเรียนชื่นชอบผลไม้ของศรีราชา โดยเฉพาะสับปะรดศรีราชา เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับเฉย ๆ อย่างไรก็ดีตาม นักเรียนได้ระบุว่า ตนสามารถระบุสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอเมืองศรีราชาได้มากกว่า 3 แห่ง เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างตรง

4. ปัญหาเกี่ยวกับความผูกพันของผู้คนที่มีต่อเมืองศรีราชา

เนื่องจากเมืองศรีราชามีเป็นการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรม และมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก กระตุ้นให้เมืองศรีราชาเติบโตอย่างมากทางอุตสาหกรรม ผลที่ตามมาคือนอพยพจากต่างถิ่นเข้ามาทำงานและสร้างครอบครัวที่เมืองศรีราชา เกิดชุมชน โรงเรียนชาวญี่ปุ่นขึ้น เมื่อมีการอพยพของชนกลุ่มใหม่เข้ามาที่เมืองศรีราชาทำให้ความรู้สึกผูกพันกับเมืองศรีราชาลดลง ความเข้าใจประวัติศาสตร์ชุมชนลดน้อยลงด้วย เนื่องจากคนอพยพมาใหม่ไม่ได้มีบรรพบุรุษที่เมืองศรีราชา อพยพมาทำงานชั่วคราวละย้ายออก ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อมีความเจริญทางวัตถุมากขึ้นส่งผลทำให้คนในเมืองศรีราชาเกิดการรวมตัว ทำงานเพื่อชุมชนยากขึ้น เพราะคนในชุมชนมุ่งเน้นการทำมาหากินเพื่อความมั่นคงมั่นคงให้กับตนเอง ปัญหาหลักของเมืองศรีราชา คือ การเผชิญกับสังคมวัตถุนิยมที่เข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิตสังคมการเกษตรแบบพอเพียงและพึ่งพากัน จนทำให้การตระหนักถึงความผูกพันกับประวัติศาสตร์ชุมชนเมืองศรีราชาจึงเลือนหายไป

โดยคณะผู้วิจัยพบว่า นักเรียนระบุว่าตนมีความรู้สึกว่าตนนั้นมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของเมืองศรีราชา เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างตรง อย่างไรก็ดีตามยังพบว่า นักเรียนมีความผูกพันกับเมืองศรีราชาในระดับปานกลาง เห็นได้จากนักเรียนระบุว่า ตนอยากจะทำกลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาให้เมืองศรีราชามีความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับเฉย ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตการตระหนักในคุณค่าของชุมชนเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชน จำนวน 70 คน

ข้อความถาม	ระดับคะแนนความคิดเห็น	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ฉันมีความภาคภูมิใจในเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี	5.50	1.18
2. ฉันสามารถบอกได้ว่า ใครเป็นผู้ริเริ่มให้กำเนิดอำเภอศรีราชา	3.19	1.97
3. ฉันสามารถบอกได้ว่า ประเพณีที่สำคัญของอำเภอศรีราชาคืออะไร มากกว่า ประเพณี 3	4.59	1.70
4. ฉันสามารถบอกได้ว่า ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอศรีราชาคืออะไร มากกว่า ชนิด 3	4.29	1.65
5. ฉันมั่นใจว่า กิจกรรมสำคัญของอำเภอศรีราชาในสมัยรัชกาลที่ 7- คือกิจการป่าไม้ 8	3.66	1.74
6. ฉันมั่นใจว่า สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เป็นผู้ก่อตั้งโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา	4.19	1.96
7. ฉันมักจะเข้าร่วมประเพณีกองข้าวอยู่เสมอ	4.07	2.21
8. ฉันชื่นชอบผลไม้ของศรีราชาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสับปะรดศรีราชา	4.97	1.86
9. ฉันสามารถระบุสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอศรีราชาได้มากกว่า แห่ง 3	5.50	1.64
10. ฉันอยากจะกลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาให้เมืองศรีราชามีความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก	4.84	1.79

ผลการสังเคราะห์แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

(1) หลักการ: การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเมืองศรีราชา โดยให้

นักเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยึดมั่นผูกพันกับชุมชนของตนให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การตระหนักในคุณค่าของเมืองศรีราชาสืบไป

(2) แนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

2.1 การให้คนชุมชนมาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และประเพณีของเมืองศรีราชา

2.2 การให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองศรีราชาผ่านการสำรวจพื้นที่และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการกับปราชญ์ชาวบ้าน

2.3 การให้นักเรียนได้ร่วมกันเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือทดลองนำแนวทางแก้ไขปัญหาลงไปใช้ในชุมชนผ่านการร่วมกันปรึกษาหารือกับคนในท้องถิ่น พร้อมทั้งในคนในท้องถิ่นร่วมกันประเมินแนวทางนั้น ๆ

(3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

3.1 การเตรียมการ

3.1.1 ครูควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองศรีราชา เพื่อจัดทำเป็นเอกสารประกอบการสอน

3.1.2 ครูควรติดต่อตัวแทนของปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ และเต็มใจที่จะมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักเรียน

3.2 การดำเนินการสอน

3.2.1 ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันสืบค้นความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่นหรือตัวแทนชุมชนเป็นฐานสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 การประเมินผล

3.3.1 ครูควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชนได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญในประเด็นการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน

3.3.2 ครูควรมีการจัดประชุมกลุ่มย่อยกับตัวแทนชุมชนเพื่อสรุปปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมในครั้งหน้า

ภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนจากการศึกษาและการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปลาย โดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาการตระหนักในคุณค่าเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาสภาพปัญหาพบว่า (1) นักเรียนยังขาดความรู้ในข้อมูลสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ดังที่นักเรียนระบุว่า นักเรียนยังไม่สามารถบอกได้ว่าผู้ก่อตั้งเมืองศรีราชาคือใคร และกิจการสำคัญของอำเภอศรี

ราชาในสมัยรัชกาลที่ 7 – 8 คือกิจการป่าไม้ เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ตรง อีกทั้งนักเรียนยังรู้ว่าสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เป็นผู้ก่อตั้งโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ในระดับปานกลาง อยู่ในระดับเฉย ๆ (2) นักเรียนยังไม่เห็นคุณค่าของประเพณีเท่าที่ควร สะท้อนจากการที่นักเรียนระบุว่า ตนรู้จักประเพณีสำคัญของอำเภอศรีราชา และเข้าร่วมประเพณีกองข้าว มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับเฉย ๆ (3) นักเรียนรู้จักทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอศรีราชาพอสมควร และนักเรียนชื่นชอบผลไม้ของศรีราชา โดยเฉพาะสับปะรดศรีราชา เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ในระดับเฉย ๆ อย่างไรก็ตาม นักเรียนได้ระบุว่า ตนสามารถระบุสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอำเภอเมืองศรีราชาได้มากกว่า 3 แห่ง เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างตรง และ (4) นักเรียนระบุว่าตนมีความรู้สึกที่ตนนั้นมีความภาคภูมิใจในคุณค่าของเมืองศรีราชา เห็นได้จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างตรง อย่างไรก็ตามยังพบว่า นักเรียนมีความผูกพันกับเมืองศรีราชาในระดับปานกลาง เห็นได้จากนักเรียนระบุว่า ตนอยากจะทำกลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาให้เมืองศรีราชามีความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่อยู่ในระดับเฉย ๆ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนยังขาดการเชื่อมโยงกับชุมชน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของการศึกษาที่จะประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึกการตระหนักถึงคุณค่าในชุมชน ดังที่งานวิจัยของ (Gold, 2000) ได้ค้นพบว่า การเข้าร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ทำให้เกิดการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษาส่งผลให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

2. แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

แนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการสำคัญคือ การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเมืองศรีราชา โดยให้นักเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยึดมั่นผูกพันกับชุมชนของตนให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การตระหนักในคุณค่าของเมืองศรีราชาสืบไป ซึ่งการกำหนดให้นักเรียนได้ออกภาคสนามไปเก็บข้อมูลจากชุมชนทำให้ผู้เรียนรู้สึกประทับใจและผูกพันกับชุมชนที่ตนเข้าไปศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ดังที่งานวิจัยของชวนพิศ สิริพันธ์ (Siriphantana, 2014) และมณฑล จันทร์แจ่มใส (Janjamsai, 2015) พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน ตลอดจนการบูรณาการความรู้จากศาสตร์สาขาต่าง ๆ อีกทั้งยังอาจส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการดังกล่าว ดังที่งานวิจัยของชวนพิศ สิริพันธ์ (Siriphantana, 2014) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

เนื่องจาก ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงจากการลงภาคสนาม อีกทั้งยังได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้จากศาสตร์สาขาต่าง ๆ ตลอดจนสะท้อนสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาในพื้นที่จริงทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการสืบค้นทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชุมชนนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาและการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริม การตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนี้นี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำแนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.1 ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองศรีราชา เพื่อจัดทำเป็นเอกสารประกอบการสอน

1.2 ควรติดต่อตัวแทนของปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ และเต็มใจที่จะมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแนวทางการส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าเกี่ยวกับเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน ไปทดลองใช้เพื่อทดสอบและหาประสิทธิภาพและประสิทธิผล

References

- Gold, S. E. (2000). Community Organizing at a Neighborhood High School: Promises and Dilemmas in Building Parent-Educator Partnership and Collaboration. *Dissertation Abstracts International*, 60(7), 295-A.
- janjamsai, M. (2015). Community Architecture Classroom Community Based Learning Case Study : Integration of Architectural Design Learning and low-income housing development (Baan Munkong : Project at Rama 9 Sump 3 Community). *Area Based Development Research Journal*, 7(3), 106-117 (In Thai).

- Mahakhan, P. (2010). *Sri Maharacha Company*. Faculty of humanities and social sciences:Burapa University.
- Na Talang, A. (1989). *Inherit and Improve Cultural to Modern*. Amarin Printing.
- Nartsupha, C. (1997). *Thai culture and the social change* (4th ed.). Chulalongkorn University.
- Siriphantana, C. (2014). *The development of community-based programe on Thai folklore in higher education*. A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree:Silpakorn University .
- Wasee, P. (1993). *Folk Wisdom and Rural Development*. Amarin printing (In Thai).
- Wongpaiboon, S. (1991). *Southern Thailand Cultural Encyclopedia*. The institute for southern Thai studies:Thaksin University (In Thai).